

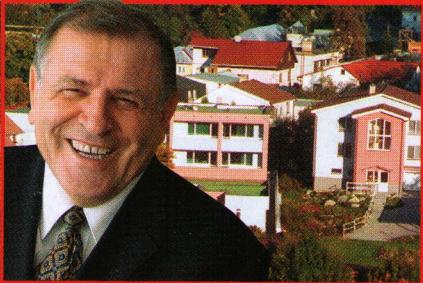
10 000 Sk pre najsympatickejší páár. VYBERTE HO! (s. 78) 2

PRÍBEHY, ĽUDIA A ZAUJÍMAVOSTI

10. 1. 2005 • 24,90 Sk

ŽIVOT

MÁ MILIÓNY?

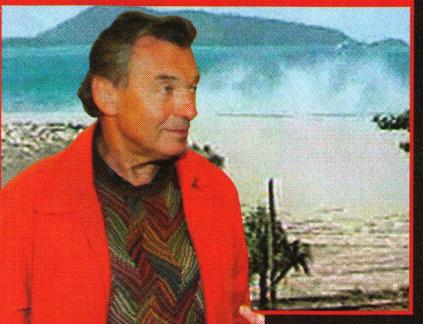
Začal VLADIMÍR MEČIAR splácať tajomnú pôžičku na Elektru? (s. 22)

PROVOKUJE

ANGELINA JOLIE chce mužov už iba na sex (s. 84)

PREŽILI PEKLO

Príbehy našich ľudí, ktorí utekali pred zúriacim CUNAMI (s. 8)

Desivé priznanie

Finalista SuperStar ROBO MIKLA sa viackrát pokúsil o samovraždu a ničí ho alkohol (s. 16)

www.zivot.sk

„Vďaka mojej knihe sa dá po anglicky naučiť za niekoľko týždňov,“ tvrdí **MARK HUČKO**, ktorý vymyslel nový umelý jazyk – Slovio.

Na angličtinu a čínštinu
vraj môžeme zabudnúť

Na počiatku bude slovio

Foto: Ivan Pastor

„Musí sa štyristo miliónov Slovanov učiť cudzie jazyky?“ pýta sa **Mark Hučko** (55). Nie je vyštvodovaný lingvista, ale má silne vyvinutý vzťah k jazykom, najmä k ich zjednodušovaniu.

Nasx otec ktor es om nebes, / Sviatju es tvoi imen. / Tvoi krojenie pridib. / Tvoi vola bu na Zemla takak om nebes. / Daj nams nasx denju hleb. / I uprostij nams nasx grehis ...“

Zdá sa vám to povedomé, ale neviete, v ktorom zo slovanských jazykov otčenáš takto znie? V žiadnom a vo všetkých. Slovák Mark Hučko po tom, čo v roku 1984 vydaním knihy Blitz English zjednodušil vyučovanie angličtiny, v roku 2000 zverejnil na internete (www.slovio.com) lingvistický pro-

jekt, ktorý mnohí nazývajú slovanské esperanto. Vytvoril medzinárodný jazyk, ktorým sa dá písat aj čítať. SLOVIO. Je založený na najrozšírenejšej európskej jazykovej skupine, ale obsahuje aj medzinárodne známe slová z angličtiny, francúzštiny, nemčiny či španielčiny. Jednotný počítačový fonetický prepis vyriešil mäkkosť slovanských slov. Písmenko x, pre nás neprirodzené, použil ako „zmäkčovadlo“, keď „sx“ sa číta ako š, „cx“ a „zx“ ako č a ž. V sloviku neexistuje mäkké a tvrdé i. Cxarovne, zx?

SLOVANSKÁ RÔZNORODOST

„Dlho som uvažoval o zblžení slovanských gramatík,“ priznáva Mark Hučko. „V roku 1999 som vďaka rozvoju počítačovej techniky zjednodušil všeľovanskú gramatiku a pravopis natol'ko, aby bola jednoduchšia než esperanto a ľahšia ako angličtina.“ Tvrdí, že zámerom nie je nahradieť slovanské národné jazyky, ale doplniť ich a upútať pozornosť zahraničných investorov na slovanské krajiny, kde sú široké ekonomicke možnosti. Dohovoriť sa v prostredí, kde človek podniká, je výhodou.

Foto: archív M. H.

Svetoberežník zo Slovenska tvrdí, že najkrajšie sú Slovenky. S jednou z nich sa aj oženil.

„Prečo Amerika ekonomicky predbehla Európu? Výhodou je jednotný jazyk,“ poukazuje. „Slovenské jazyky sú ľahké, ich gramatika a pravopis sú komplikované. Slovania používajú dve abecedy, mäkkene a iné znaky, čo je v dobe počítačovej komunikácie nepraktické. Cudzincov to mäťe,“ hovorí človek, ktorý medzi cudzincami pôsobí 36 rokov. Pozná nielen západnú, ale aj východnú mentalitu, ved precestoval takmer celý svet. „Inšpirovalo ma to. Viem, že ľudia musia medzi sebou komunikovať,“ tvrdí.

DOBRODRUŽSTVO JAZYKA
Hučkov život sa zdá veľkým dobrodružstvom. V Kanade, ktorú si v auguste 1968 zvolil za cieľ emigrácie preto, lebo tam nebola povinná vojenská služba, vyštudoval výpočtovú techniku, genetiku a biologiu. Pôsobil v biologickom laboratóriu, v Kanade a Amerike predával nehnuteľnosti, pred argentínsko-britskou vojnou učil deti na Falklandoch po anglickej, v Európe s knihou Blitz English „rozčílil“ jazykové školy a dnes sa živí programovaním vo Švajčiarsku. Je členom Mensy, združenia ľudí s nadprie-

merným IQ, a tvrdí, že ozajstným dobrodružstvom bude rozšírenie slovia. „Predstavte si tie možnosti,“ hovorí. „Napríklad časopis zrozumiteľný pre stámlióny Slovanov či nové šance pre spevákov a kapely na presadenie sa mimo hranice svojich malých národov.“ Pán Hučko vie, že jazyk sa nezavádza oficiálne, nasilu, že sa musí vytvoriť základňa ľudí, ktorí ho začnú používať. Účinnou cestou môže byť podpora televízie. A piesne, básne, novinové články... Už existuje preklad hitu speváka Manu Chao Me Gusta te. V slovku Lubovojm te. Hľadá sa kapela, ktorá ho naspieva. Uspeje?

NEDÔVERA LINGVISTOV
„Od Prahy po Vladivostok, od Severného mora po Stredozemné by sa mohlo štyristo miliónov Slovanov zo štrnásťich štátov v krátkom čase dohovoriť jednou rečou,“ tvrdí Mark Hučko. Slovio je založený na kompromisoch medzi slovanskými jazykmi, hoci na prvý pohľad prevláda ruština. „To je v poriadku, ruština je zo slovanských jazykov najrozšírenejšia,“ povedal Ján Doruľa, riaditeľ Slavistického kabinetu Slovenskej akadémie vied. Podľa neho však Slovania nepotrebujujú esperanto, lebo aj tak sa medzi sebou dorozumejú. Naši jazykovedci sú nedôverčívi. Slovio nie je prvý pokus o všeslovanský jazyk. Už tu boli Proslava či Glagolica, hoci nedosiahli prepracovanosť slovia. „Slovio sa stáva čoraz

známejšie, diskutuje sa o ňom v encyklopédiiach, mám ohlasy z rôznych kútov sveta. Slovenskí jazykovedci nespôlupracujú, ale pomáhajú mi profesionáli z iných krajín,“ uvádzá pán Hučko. Slovio má už vyše dvadsaťtisícovú slovnú zásobu a nové výrazy pribúdajú.

ŠANCA PRE SVET?
Angličtina sa podľa Marka Hučka rozšírila po svete silou zbraní, expanziou britskej ríše, dnes silou ekonomiky. Má viaceru úrovňu. Najnižšia, určená pre slúžky, robotníkov a otrokov, je jednoduchá. Na opačnom konci je právnická angličtina, ktorej rozumejú menej než dve percentá po anglicky hovoriaceho obyvateľstva – vládnucia elita. Ak má byť angličtina univerzálnym jazykom, vraj hrozí, že svetom bude manipulovať skupina ľudí s patentom na najvyššiu formu angličtiny. Ani čínština nie je alternatíva, hoci je skupinou jazykov, ktorou sa vo svete hovorí najviac. Čínskia si v nárečí sami sebe nerozumejú, ich písma sa svet učíť nechce. Esperanto, pozliepané z množstva jazykov, je jednoduché, ale nemá prirodzenú základňu ľudí. Slovio túto základňu má. Po celom svete. Má logickú stavbu, používa zvuky, jednoduché aj pre Neslovanov, je prispôsobené pre počítače a už vznikli prvé porovnávacie slovníky. Na čo čakať? Din, dva, tri, cxtir, piat, sxes, siem, vos, dev, des, sxtart!

JAROMÍR NOVAK

2/2005 zivot 41